

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

РАДА ЄВРОПИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА «МИХЕСВА ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява № 44379/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

4 жовтня 2005 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Михесва проти України»

Європейський Суд з прав людини (Друга Секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

- п. Ж.-П. КОСТА (Mr J.-P. COSTA), *Голова*,
 - п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. CABRAL BARRETO),
 - п. В. БУТКЕВИЧ (Mr V. BUTKEVYCH),
 - пані А. МУЛАРОНІ (Mrs A. MULARONI),
 - пані Е. ФУРА-СЕНДСТРЬОМ (Mrs E. FURA-SANDSTRÖM),
 - пані Д. ЙОЧЕНЕ (Ms D. JOČIENĚ),
 - п. Д. ПОПОВИЧ (Mr D. POPOVIČ), *судді*,
 - та пані С. ДОЛЛІЄ (Mrs S. DOLLÏ), *секретар Секції*,
- після обговорення в нарадчій кімнаті 13 вересня 2005 року,
вносить таке рішення, що було прийняте цього дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою № 44379/02, поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав і основних свобод людини (далі — Конвенція) громадянкою України Ольгою Володимирівною Михеєвою (далі — заявниця) 21 жовтня 2002 року.

2. Заявницю представляв п. І. Ворон, юрист, що практикує в Україні. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — пані Валерією Лутковською.

3. 23 листопада 2004 року Суд вирішив направити заяву на комунікацію з Урядом. Суд відповідно до п. 3 ст. 29 Конвенції вирішив, що прийнятність та суть скарги будуть розглядатись разом.

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявниця народилась у 1971 році і проживає у м. Дніпродзержинськ, Україна.

5. 27 жовтня 2000 року Арбітражний суд Дніпропетровської області порушив провадження у справі про банкрутство державного підприємства «Придніпровський хімічний завод» (далі — ПХЗ).

6. У 2001 році заявниця звернулась до Баглійського районного суду з позовною заявою про стягнення з ПХЗ заборгованості із заробітної плати. 9 серпня 2001 року суд присудив заявниці заборгованість із заробітної плати та інші виплати у сумі 2201,58 грн. (приблизно 324 ЄВРО).

7. Листом від 5 липня 2004 року виконавча служба повідомила заявницю про те, що рішення, винесене на її користь, не виконано у зв'язку з великою кількістю виконавчих проваджень щодо стягнення з боржника, а також порушеним провадженням у справі про його банкрутство. Державний виконавець також повідомив її, що процедура примусового продажу майна боржника була зупинена Законом України «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна».

8. Рішення, винесене на користь заявниці, залишається у більшій частині невиконаним (2192,58 грн. (325 ЄВРО)), так як їй було виплачено тільки 9,00 грн. (приблизно 1,32 ЄВРО).

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ПРАКТИКА

9. Національне законодавство викладене у рішенні по справі «Ромашов проти України» (№ 67534/01 пп. 16-18, від 27.07.2004 р.).

ПРАВО

10. Заявниця скаржилась на неспроможність державних органів виконати винесене на її користь рішення Баглійського районного суду від 9 серпня 2001 року. Вона посилалась на п. 1 статті 6 Конвенції та статтю 1 Протоколу № 1, які передбачають таке:

Стаття 6 § 1

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків (...) має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом (...)».

Стаття 1 Протоколу № 1

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше, як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які, на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів...»

I. ПРИЙНЯТНІСТЬ

11. Уряд стверджував, що заявниця не вичерпала національні засоби захисту, оскільки вона не оскаржила дії або бездіяльність Державної виконавчої служби у національному суді.

12. Заявниця не погодилась з цим твердженням. Зокрема, вона стверджувала, що засоби захисту, на які посилався Уряд, не є ефективними.

13. Суд нагадує, що аналогічні заперечення Уряду вже відхилялись у схожих справах (*див. рішення у справі «Ромашов проти України», № 67534/01, пп. 30-33, від 27.07.2004 р.*), та не знаходить причини робити інший висновок у цій справі. Відповідно, Суд відхиляє заперечення Уряду.

14. Суд вважає, що скарга заявниці відповідно п. 1 ст. 6 Конвенції порушує серйозні питання факту та права відповідно до Конвенції, визначення яких вимагає розгляду по суті. Суд не знаходить підстав для проголошення цієї частини заяви неприйнятною. З тих же підстав скарга заявниці за ст. 1 Протоколу № 1 не може бути проголошена неприйнятною.

II. ЩОДО СУТІ

15. У своїх зауваженнях Уряд стверджував, що виконавча служба вжила всі заходи, передбачені законодавством, для виконання рішення Баглійського районного суду від 9 серпня 2001 року. Затримка у виконанні була спричинена важким фінансовим становищем боржника

та порушеним провадженням про його банкрутство. Відповідно, Уряд стверджував, що п. 1 статті 6 Конвенції порушено не було.

16. Далі Уряд погоджувався, що кошти, присуджені заявниці національними судами, становлять майно в сенсі статті 1 Протоколу № 1. Проте Уряд вважав, що статтю 1 Протоколу № 1 не було порушено, оскільки право заявниці на присуджені їй кошти не ставилось під сумнів та її не було позбавлено власності. Уряд також зауважив, що затримка у виплаті коштів була зумовлена важким економічним станом і таким чином була виправдана.

17. Заявниця не погодилась з цим твердженням.

18. Суд зазначає, що рішення Баглійського районного суду від 9 серпня 2001 року залишається невиконаним протягом більш ніж чотирьох років.

19. Суд нагадує, що найчастіше у справах з подібними, як у цій справі, питаннями він встановлював порушення п. 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Протоколу № 1 (див. рішення у справі «Сокур проти України», № 29439/02, від 26 серпня 2005 року, пп. 30-37; рішення у справі «Войтенко проти України», № 18966/02, від 29 червня 2004 року, пп. 53-55).

20. Дослідивши надані йому матеріали, Суд вважає, що Уряд не виклав жодного аргументу чи факту, які б переконували Суд зробити інший висновок у цій справі. Нагадуючи свою прецедентну практику з цього питання, Суд вважає, що з огляду на затримку у виконанні рішень на користь заявниці протягом вищевказаного періоду, державні органи позбавили положення п. 1 ст. 6 Конвенції та ст. 1 Протоколу № 1 їх сенсу. Відповідно, ці положення були порушені.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

21. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода та витрати

22. Заявниця просила справедливую сатисфакцію у сумі 10 000 доларів (приблизно 8341 Євро), яка включає суму заборгованості за рішенням національного суду. Вона стверджувала, що внаслідок невиконання державними органами рішення, винесеного на її користь, вона зазнала матеріальних втрат та моральних страждань.

23. Уряд зазначив, що заявниця не обґрунтувала суму, яку просила, і що визнання порушення буде становити достатню справедливую сатисфакцію.

24. Суд зазначає, що заявниця не визначила суму, яку вона просила стосовно матеріальної шкоди. Оскільки заявниця просила кошти, присуджені їй рішенням, яке розглядається, Суд зауважує, що обов'язок держави виконати це рішення є безсумнівним. Відповідно, Суд вважає, що, якщо Уряд виплатив би заявниці належний їй борг, це б становило повний та кінцевий розрахунок у справі.

25. Щодо нематеріальної шкоди Суд вважає, що в результаті встановлених порушень заявниця зазнала моральних страждань, компенсацією яких не може бути як сама констатація порушення, так і

виплата коштів у сумі, яку вимагала заявниця. Таким чином, об'єктивно оцінюючи ситуацію, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявниці відшкодування нематеріальної шкоди у сумі 1920 ЄВРО.

Б. Пеня

26. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського Центрального Банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу заявниці прийнятною;
2. *Вирішує*, що у цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;
3. *Вирішує*, що у цій справі було порушення статті 1 Протоколу № 1 до Конвенції;
4. *Вирішує*, що
 - (а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявниці, суму боргу, належну їй відповідно до рішення, та суму, що складає 1920 ЄВРО (одна тисяча дев'ятсот двадцять ЄВРО) як компенсацію нематеріальної шкоди плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявниці. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача на день здійснення платежу;
 - (б) у випадку невиплати чи несвоєчасної виплати державою-відповідачем належної заявниці суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці Європейського Центрального Банку, плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.
5. *Відхиляє* інші вимоги заявниці щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 4 жовтня 2005 року відповідно до пп. 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С.ДОЛЛЄ
Секретар Секції

Ж.-П. КОСТА
Голова Секції